

Lectorenplan

Onderzoeksprofiel Avans Hogeschool

Beschrijving

opdrachtgever	Diederik Zijderveld (lid CvB, portefeuillehouder onderzoek)
opdrachtnemer	Marjo Stevens (beleidsadvies onderzoek, LIC)
link met andere kaders	Uitwerking bij Nota Onderzoekbeleid Avans Hogeschool
korte samenvatting	Het onderzoeksprofiel van Avans Hogeschool is geëxpliciteerd in het Avans lectorenplan. Inhoudelijk is gekozen voor het verder uitbouwen van de inhoudelijke onderzoekslijnen vanuit de expertisecentra en het versterken van de onderlinge afstemming.
geldend voor	Avansbreed
looptijd	Per 1 januari 2016, herijking iedere 2 jaar.
type kader	Kader
Actualiteit	Groen

Colofon

datum	11 november 2015
auteurs	Marjo Stevens
status	Definitief
vaststelling	door CvB op 17 november 2016 (besluitnummer 2015-186)

Lectorenplan

Onderzoeksprofiel Avans Hogeschool

Colofon

ons kenmerk Onderzoekbeleid

datum 15 september 2015

auteurs M.J.H. (Marjo) Stevens

versie V2

datum 15 september 2015
auteur M.J.H. (Marjo) Stevens
pagina 2 van 30

Inleiding

Het Avans lectorenplan vindt zijn basis in de beleidsnota Onderzoek van Avans Hogeschool (2014). Het geeft richting aan de ontwikkeling en financiering van het praktijkgerichte onderzoek en de benoeming van de lectoren. Het lectorenplan is mede gebaseerd op de meerjarenplannen van de expertisecentra¹. Het is tot stand gekomen via consultatie van de stuurgroepen (academiedirecties) van de expertisecentra en de zittende lectoren.

Het lectorenplan bevat een overzicht van de huidige en beoogde onderzoeksthema's voor de komende vier jaar. De lectoraten passen binnen het brede opleidingspalet van de hogeschool en de onderzoeksthema's sluiten aan bij de regionale economische speerpunten, maatschappelijke uitdagingen en de gemaakte landelijke prestatieafspraken. De inhoudelijke lange termijnfocus is gericht op het Avans profileringskenmerk duurzaamheid.

Beoogde nieuwe lectoraten worden gekoppeld aan de expertisecentra. Uitgangspunt bij het verkennen van nieuwe lectoraten is het verder uitbouwen van de inhoudelijke onderzoekslijnen vanuit de expertisecentra (focus) en het versterken van de onderlinge afstemming en samenwerking tussen de lectoraten (massa).

Onderliggend plan gaat in werking per 1 januari 2016. Het heeft een tijdshorizon van vier jaar en zal na twee jaar worden herijkt.

Leeswijzer

Het onderzoeksprofiel is beschreven in paragraaf 3 en 4. Paragraaf 3 bevat een weergave van de huidige onderzoeksthema's en in paragraaf 4 is de selectie en instelling van prioritaire thema's voor de nabije toekomst toegelicht. Hieraan voorafgaand is in paragraaf 1 kort de kern van het Avans onderzoekbeleid vermeld en zijn in paragraaf 2 de criteria voor een nieuw lectoraatsthema toegelicht.

In de bijlagen is een beschrijving van alle onderzoeksthema's opgenomen, inclusief de namen van de lectoren. Ook in de bijlagen is de bestuurlijke procedure vermeld voor het invullen van een nieuw lectoraat en het benoemen van een lector².

¹ Inclusief het Centre of Expertise.

² In aansluiting bij Bijlage 2 uit de Nota Onderzoekbeleid Avans Hogeschool.

Inhoudsopgave

1	Doelstellingen onderzoekbeleid	5
2	Criteria nieuwe onderzoeksthema's	5
3	Onderzoeksprofiel Avans Hogeschool	6
3.1	Instellingsprofiel en omgevingskenmerken	6
3.2	Onderzoeksprofiel	7
4	Instellen nieuwe lectoraten	12
Bijlage 1	Lectoratenoverzicht Avans Hogeschool	
Bijlage 2	Procedure instellen lectoraten	

1 Doelstellingen onderzoekbeleid

Praktijkgericht onderzoek is bij Avans Hogeschool onlosmakelijk verbonden met het primaire onderwijsproces. Met het praktijkgerichte onderzoek beogen we de onderzoeksvaardigheden en de onderzoekende houding van onze studenten en docenten te versterken en willen we onderzoeksvragen uit de beroepspraktijk en maatschappij beantwoorden. Met het onderzoek en de ontwikkelde kennis verrijken we de inhoud van ons onderwijs en houden we het up-to-date. We streven ernaar via onze afgestudeerden en door het doen van praktijkgericht onderzoek een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van de beroepen waarvoor wij opleiden.

Om dit te realiseren dienen de onderzoeksthema's en de praktijkgerichte onderzoeksvragen rechtstreeks afkomstig te zijn uit de beroepspraktijk waarvoor wij als hogeschool opleiden.

2 Criteria nieuwe onderzoeksthema's

Lectoren en hun lectoraten spelen een belangrijke rol bij het uitvoeren van het praktijkgerichte onderzoek. Lectoren zijn de kwaliteitsdragers op het gebied van praktijkgericht onderzoek en samen met de leden van de kenniskring zijn zij onze experts op het inhoudelijke domein van een lectoraat. De keuze van de lectoraatsthema's en daarmee de selectie van de lectoren is mede bepalend voor het realiseren van het beleid.

Voor het realiseren van evenwicht in het totale palet aan thema's dient het instellen van nieuwe lectoraten niet willekeurig of ad-hoc te gebeuren. Onze expertisecentra zijn de hoeksteen van het onderzoekbeleid van Avans Hogeschool en zij vormen de basis voor de nieuwe lectoraten³. Het afwegen en bepalen van de nieuwe lectoraatsthema's gebeurt daarbij aan de hand van een beperkt aantal algemeen geformuleerde criteria.

Een nieuw lectoraatsthema moet mogelijkheden bieden tot:

- versterking van focus en profiel van de huidige expertisecentra;
- vestiging van cross-overs tussen de huidige expertisecentra;
- versterking van de landelijke en regionale profilering van Avans Hogeschool;
- versterking van regionale prioritaire thema's op economisch en maatschappelijk terrein;
- invulling van nog niet geadresseerde behoeften vanuit het onderwijs van Avans Hogeschool;
- aansluiting bij internationale context;
- (externe) financierbaarheid.

Met andere woorden: een nieuw lectoraatsthema moet in ieder geval bijdragen aan het verder uitbouwen van de inhoudelijke onderzoekslijnen van de expertisecentra en/of het versterken van de onderlinge afstemming en samenwerking van de lectoraten.

³ Een nieuw lectoraat kan een volledig nieuw lectoraat zijn, of een nieuwe invulling van een aflopend lectoraat.

3 Onderzoeksprofiel Avans Hogeschool

3.1 Instellingsprofiel en omgevingskenmerken

Bij Avans Hogeschool leiden we startbekwame en toekomstbestendige professionals op. Onze onderwijsvisie is gericht op het opleiden van studenten met een lerende, onderzoekende, ondernemende en verantwoordelijke houding. Binnen ons eigen onderwijs en in onze didactiek maken we hierbij dankbaar gebruik van de nieuwste wetenschappelijke inzichten en bouwstenen uit de neuropsychologie.

Duurzaamheid is het profileringskenmerk van Avans Hogeschool. Dit komt terug in ons onderwijs, het onderzoek dat we uitvoeren en bij het valoriseren van kennis. Het vormt een leidraad voor alle keuzes en afwegingen die we maken.

We zijn een Brabantse hogeschool met vestigingen in Breda, Tilburg en 's-Hertogenbosch. Brabant is een economisch krachtige regio met een sterk ondernemend klimaat, gedreven vanuit de duurzame maakindustrie op het gebied van agrifood, biobased economy, hightech, logistiek, life sciences & health en maintenance. In verhouding kent de regio een groot aantal technische bedrijven in groot en midden- en kleinbedrijf. De provincie Noord-Brabant heeft de ambitie om een Europese topregio te zijn op het gebied van kennis en innovatie. Naast goed werken, moet het daarom in de Provincie ook goed wonen en leven zijn. Van oudsher staat Brabant bekend als de bouwprovincie, met aandacht voor bouwen en wonen. En ook cultuur speelt daarin een belangrijke rol en vormt één van de speerpunten op de 'Agenda van Brabant'.

Als kennisinstelling zijn we aangesloten bij de agenda's van de Provincie en nemen we actief deel aan de Brabantse en regionale economische en triple helix clusters. In Noordoost Brabant zijn we bestuurlijk betrokken bij de AgriFood Capital gericht op duurzaamheid, voeding en gezondheid. Vanuit de daaruit ontstane GROW Campus zetten we in op het ontwikkelen van proeftuinen, livinglabs en op het afstemmen van opleidingen op de behoefte van de agrifood maakindustrie. Ook nemen we er deel aan crossovers zoals SPARK. De regionale ambities van Midden-Brabant zijn gebundeld in Midpoint Brabant. Speerpunten liggen daar op het gebied van aerospace & maintenance, care, leisure en logistiek. En in Zuidwest Nederland werken we onder de vlag van Biobased Delta samen met ondernemers en overheden aan de biobased economy. Via Starterslift nemen we deel aan het Valorisatieprogramma West en Midden Brabant, samen met de Universiteit van Tilburg en NHTV. Ook participeren we in het Valorisatieprogramma van Noord Oost Brabant in Ondernemerslift+, onder meer samen met de HAS.

Economische clusters Brabant (bron: Provincie Brabant, www.brabant.nl)

Passend bij de behoeften van de regio kennen we als hogeschool een breed opleidingsprofiel. We verzorgen onderwijs in acht verschillende sectoren: economie en management, gezondheid, ICT, kunst en vormgeving, onderwijs, recht, techniek en welzijn. De nadruk van de inhoud van de opleidingen en het afnemend beroepenveld ligt op duurzaamheid, bouw en techniek, economie, veiligheid, biobased economy, agrifood, zorg-economie en kunst en creatieve industrie. Ongeveer de helft van onze studenten volgt een opleiding op het gebied van management en economie, ruim een kwart een technisch of kunsten/creatief georiënteerde opleiding en ook ongeveer een kwart studeert op het terrein van gezondheid en maatschappij. Tot de techniek rekenen we ook onze opleidingen op het gebied van de life sciences, waar we studenten opleiden tot hbo-onderzoekers. Het grote aandeel in economie en in techniek past bij de behoefte van het grote aantal technische bedrijven in Brabant. Ons aanbod in de onderwijssector bestaat uit de opleiding tot leraar basisonderwijs.

3.2 Onderzoekprofiel

Met ons onderzoeksprofiel sluiten we aan bij onze opleidingen en het beroepenveld. De expertisecentra vormen sinds 2014 de basis voor de lectoraten en het praktijkgerichte onderzoek. Vanuit de expertisecentra wordt kennisontwikkeling gestimuleerd, vergroten onze docenten hun deskundigheid en professionaliteit en versterken studenten hun onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden. Het onderzoek en de onderzoeksresultaten worden gebruikt bij het ontwikkelen van het onderwijs en ze voeden het beroepenveld en de maatschappij.

De onderzoeksthema's van de expertisecentra en de bijbehorende lectoraten sluiten aan bij het instellingsprofiel en de omgevingskenmerken van de hogeschool. Vanuit alle opleidingen wordt deelgenomen aan één of meer expertisecentra of lectoraten. Duurzaamheid en de regionale inkleuring is bij alle expertisecentra prominent aanwezig, of in de thematiek en/of in de keuze van de samenwerkingspartners.

De economisch georiënteerde opleidingen hebben de grootste onderzoeksorganisaties binnen het expertisecentrum Sustainable Business. De technische opleidingen werken met name

samen binnen het expertisecentra Duurzame Innovatie en samen met de bachelor- en masteropleidingen van beeldende kunst en vormgeving zijn zij aangesloten bij het expertisecentrum Kunst & Vormgeving. De opleidingen uit het maatschappelijke domein zijn verbonden aan de expertisecentra Caring Society 3.0 en Veiligheid.

Naast de expertisecentra kennen we ook drie apart gepositioneerde stand-alone lectoraten. Het lectoraat Analysetechnieken in de Life Sciences is verbonden aan de technische opleidingen in de life sciences. Het lectoraat past bij het specifieke beroepsprofiel van de afgestudeerden van de opleidingen chemie en biologie en medisch laboratoriumonderzoek die worden opgeleid tot hbo-onderzoekers. Bij de opleiding tot leraar basisonderwijs kennen we het stand-alone lectoraat LeerKRACHT. Niet specifiek, maar juist overkoepelend voor alle opleidingen, is de thematiek van het lectoraat Brein en Leren. In aansluiting bij de Avans onderwijsvisie verrichten we vanuit dit lectoraat praktijkgericht onderzoek naar de neuropsychologische inzichten waarop ook de didactische principes en onze visie zijn gebaseerd.

Het biobased speerpunt kent een eigenstandig regionaal en ook (inter)nationaal georiënteerd Centre of Expertise Biobased Economy.

Hieronder volgt per expertisecentrum, de stand-alone lectoraten en het CoE een korte inhoudelijke duiding van het onderzoeksthema en hoe dit zich vertaalt in de lectoraten. Een uitgebreidere beschrijving per lectoraat is opgenomen in de bijlage.

3.2.1 Expertisecentra

Expertisecentrum Caring Society 3.0

Het expertisecentrum Caring Society 3.0 (ECS 3.0) verricht praktijkgericht onderzoek naar het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen in hun eigen omgeving. De thematiek sluit aan bij de huidige ontwikkelingen in de zorg ('zorg 3.0') waarbij een patiënt wordt gezien als een mondige cliënt die verbonden is met een groot eigen netwerk van personen: samen redzaam.

De lectoraten die zijn verbonden aan het expertisecentrum kijken vanuit verschillende levensfasen naar de kwaliteit van leven. Ze streven naar 'samen redzaam' door een integrale en multidisciplinaire benadering met aandacht voor leefstijl, preventie, sociale omgeving en de inzet van ICT en zorgtechnologie. Hierbij is een multidisciplinaire en innovatieve benadering, waarbij de vraagstukken in en op hun samenhang worden onderzocht, noodzakelijk. Het expertisecentrum doet dit in samenwerking met het werkveld, de gemeentelijke en provinciale overheid, andere kennisinstellingen en academies van de hogeschool.

In het expertisecentrum bundelen de drie lectoraten 'Active Ageing', 'Leven Lang in Beweging' en 'Jeugd, Gezin en Samenleving' de krachten.

Expertisecentrum Duurzame Innovatie

Het Expertisecentrum Duurzame Innovatie (EDI) verricht praktijkgericht onderzoek op het gebied van techniek, met bijzondere aandacht voor het vraagstuk van de verduurzaming van de energievoorziening.

Het onderzoek is gericht op sociaal technologische vraagstukken uit de maatschappij, die bijdragen aan de verduurzaming van de samenleving. De nadruk ligt op de gebouwde

omgeving en de duurzame maakindustrie. Doel is om met zowel technische innovaties als met procesinnovaties duurzame leefomstandigheden te creëren. Lectoren, onderzoekers, docenten en studenten werken in onderzoeksprojecten met overheid, bedrijven en burgers samen.

Het expertisecentrum kent vier lectoraten. Dit zijn 'Innovatie Bouwproces en Techniek', 'Robotica & Mechatronica', 'Smart Energy' en 'Solar Productietechnologie en Equipmentontwikkeling'.

Expertisecentrum Kunst en Vormgeving

Het Expertisecentrum Kunst en Vormgeving (EKV) faciliteert interdisciplinair praktijkgericht onderzoek naar actuele ontwikkelingen op het gebied van kunst en ontwerp, waarvan de resultaten doorstromen naar de beroepspraktijk en naar het onderwijs van de betrokken opleidingen, opdat de toekomstige kunstenaars en ontwerpers van Avans Hogeschool een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het eigen werkveld en de (regionale) economie.

Het EKV omvat twee lectoraten: *Mensgericht Creëren* en *Autonoom Maken*. De lectoraten zijn nauw verbonden met de beroepenvelden van de participerende academies, waarbij de globale thematische tweedeling voortkomt uit de basisvraag die ten grondslag ligt aan ieder proces van scheppen, vormgeven, ontwerpen en creëren: *is de maker vrij in het bepalen van de randvoorwaarden van het resultaat, of zijn er eisen vanuit gebruik, opdracht, productie, etc.?* Deze twee uitgangspunten, vrij werken en gebonden werken, hebben universele geldigheid in de opleidingen van de participerende academies. De onderzoeksagenda van de lectoren wordt ingericht vanuit actuele thema's als oa maatschappelijke en culturele waarde van kunst en design en de innovatie van het beroep.

Het expertisecentrum kent de lectoraten 'Autonoom Maken in kunst en ontwerp' en 'Mensgericht creëren in kunst en ontwerp'.

Expertisecentrum Sustainable Business

Het expertisecentrum Sustainable Business (ESB) draagt door multidisciplinair en praktijkgericht onderzoek bij aan een duurzame regionale economie en samenleving. Het onderzoek wordt verricht aan vraagstukken van bedrijven en instellingen op het gebied van duurzaam ondernemen en duurzame economische ontwikkeling.

De lectoraten van het ESB onderzoeken hoe ondernemingen kunnen inspelen op de veranderingen in de maatschappij en hun omgeving. Hoe moeten bedrijven omgaan met hun reputatie, wat is een duurzaam bedrijfsleven, wat zijn de businessmodellen van morgen en hoe ontwikkelt de relatie zich tussen ondernemingen en de mensen die daar werken? Het onderzoek richt zich primair op het MKB in de regionaal sterkst verankerde duurzame clusters, te weten de agrifood & retail, biobased economy, hightech, logistiek, life sciences & health en maintenance.

De zes samenwerkende lectoraten zijn 'Improving Business', 'International Business', 'New Marketing', 'Sustainable Finance & Accounting', 'Sustainable Strategy & Innovation' en 'Sustainable Work & Organization'.

Expertisecentrum Veiligheid

Het Expertisecentrum Veiligheid (EV) houdt zich bezig met onderzoek op het gebied van maatschappelijke veiligheid en zoekt antwoorden op complexe veiligheidsvraagstukken. Binnen het EV kennen we als overkoepelend thema 'Werken aan weerbaarheid'. Het begrip weerbaarheid verwijst naar de ambitie die we als EV hebben: het via praktijkgericht

onderzoek versterken van de handelingsbekwaamheid van (toekomstige) professionals, en in het verlengde daarvan de weerbaarheid van deze professionals bij het werken aan maatschappelijke veiligheid, en de weerbaarheid van burgers/cliënten, buurten en wijken, professionele teams, organisaties en samenwerkingsverbanden.

Weerbaarheid is een actief, dynamisch en positief begrip, het is een vermogen van mensen en organisaties dat kan worden versterkt. 'Werken aan weerbaarheid' is een handelingsgericht thema, waardoor het past bij praktijkgericht onderzoek en de verbetering van beroepsopleidingen met dat onderzoek. Het verwijst naar processen van versterking die door sociale professionals kunnen worden ondersteund. Het begrip is voldoende breed, omdat het verwijst naar wensen en grenzen van zowel burgers als professionals en de overheid, waardoor een integrale benadering van onderzoek naar sociaalmaatschappelijke verschijnselen mogelijk wordt.

Naast een (inter)nationale oriëntatie ligt de focus op regionaal en gemeentelijk niveau, waar de veiligheidsvraagstukken het sterkst worden ervaren. De lectoraten zien veiligheid als een gezamenlijk, integraal object van studie. Ze belichten veiligheidsvraagstukken elk vanuit hun eigen perspectief en schakelen tussen de verschillende disciplines –juridisch, sociaal-agogisch en bestuurlijk-organisatorisch- en versterken en verbreden elkaar.

De vijf lectoraten zijn 'Digitalisering en Veiligheid', 'Integrale Veiligheid', 'Reclassering & Veiligheidsbeleid', 'Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties', 'Veiligheid, Openbare Orde en Recht'.

3.2.2 Stand-alone lectoraten

Analysetechnieken in de Life Sciences

Het praktijkgerichte en het deels ook wetenschappelijke onderzoek in het lectoraat betreft de analysetechnieken in de Life Sciences, Biobased Economy en Forensisch laboratorium-onderzoek. Belangrijkste toepassingsgebieden zijn gezondheid, farma, voeding, Biobased Economy en Forensisch laboratoriumonderzoek.

Brein en Leren⁴

Het lectoraat Brein en Leren verricht onderzoek naar de problemen die HBO docenten tegenkomen in hun onderwijspraktijk. De hogeschool zelf vormt hiermee dus de belangrijkste bron van onderzoek voor dit lectoraat. Enerzijds zal het onderzoek binnen het lectoraat zich richten op het verhogen van motivatie en prestatie van HBO studenten (voornamelijk in de propedeuse). Anderzijds zal het onderzoek zich richten op het versterken van het kritisch denken van HBO studenten. Binnen deze twee onderzoekslijnen wordt gezocht naar efficiënte en effectieve instructies gebaseerd op wetenschappelijke kennis over de architectuur van het brein, zoals de werking van het geheugen. Dit is vooralsnog een onderbelicht onderzoeksgebied.

LeerKRACHT

Het lectoraat richt zich op de leerprocessen van de leerkracht die gepaard gaan met het vormgeven van toekomst gericht onderwijs. Het lectoraat onderzoekt hoe deze leerprocessen kunnen worden ondersteund en geoptimaliseerd binnen de context van 'samen opleiden' door opleiding en werkveld.

⁴ Er gaat gekeken worden naar de ideale constellatie van de lectoraten Brein en Leren en LeerKRACHT, mede in relatie met de lectoraten van ECS.

3.2.3 Centres of Expertise

Centre of Expertise Biobased Economy

In het Centre of Expertise Biobased Economy (CoE BBE) werken Avans Hogeschool (penvoerder) en HZ University of Applied Sciences samen. Het CoE BBE helpt bedrijven in hun biobased ambities door met hen HBO onderwijs te vernieuwen en toegepast onderzoek uit te voeren dat ertoe doet. Het CoE BBE draagt bij aan de transitie naar een biobased society met uitstekend opgeleide professionals.

Het Centre of Expertise beschikt bij Avans Hogeschool over de drie lectoraten 'Biobased Bouwen', 'Biobased Energy' en 'Biobased Products'.

4 Instellen nieuwe lectoraten

Het huidige onderzoeksprofiel, zoals hiervoor beschreven, bestaat uit zesentwintig lectoraten⁵. In het onderzoekbeleid van Avans Hogeschool wordt uitgegaan van een totale ruimte van een dertigtal lectoraten⁶. Regulier en embedded samen. Naar de toekomst toe, ingaand per 1 januari 2016, betekent dit een beperkte uitbreidingsruimte voor het aantal lectoraten als daarvoor de inhoudelijke noodzaak bestaat.

Prioritaire thema's

Het afgelopen jaar is een uitgebreide groslijst van relevante en aanvullende toekomstige onderzoeksthema's opgesteld. Dit is gedaan via een brede inventarisatie onder de Avans lectoren en academiedirecteuren, met name de voorzitters van de stuurgroepen. De voorgestelde onderwerpen zijn aan de hand van de lectoraatscriteria besproken binnen het voorzittersoverleg, voorgelegd aan de leden van het College van Bestuur en ter informatie gedeeld met de leden van de commissie Kwaliteit, Onderwijs en Onderzoek (KOO) van de Raad van Toezicht.

De consultatie en de daarbij gevoerde discussie in het licht van de criteria, heeft geleid tot twee prioritaire thema's:

- Palliatieve Zorg en
- Ondernijning.

Naast de twee benoemde thema's kent het plan ruimte voor een nog nader te bepalen, inhoudelijk verbindend lectoraat binnen het expertisecentrum Duurzame Innovatie.

Vanuit KUO (samenwerkende kunstacademies) wordt in Zuid-Nederland een gezamenlijk lectoraat beoogd, zoals opgenomen in de prestatieafspraken. Mogelijk komt dit lectoraat binnen de planperiode van dit lectorenplan tot stand.

Palliatieve zorg

Het thema Palliatieve Zorg (werknaam) past goed binnen het expertisecentrum Caring Society 3.0. Het sluit aan bij de missie om de kwaliteit van leven te bevorderen. Het vormt de laatste schakel in de verschillende levensfasen die het ECS 3.0 momenteel met haar lectoraten bestrijkt.

Palliatieve zorg is een benadering van zorg die de kwaliteit van leven verbetert voor mensen met een ongeneeslijke ziekte en hun naasten. Hierbij gaat het om aandoeningen zoals bijvoorbeeld hartfalen, COPD of kanker. Onderdelen binnen de palliatieve zorg zijn het voorkomen en verlichten van lijden op lichamelijk, psychisch, sociaal en spiritueel vlak. Vroegtijdige signalering van symptomen, symptoommanagement, emotionele ondersteuning van de cliënt en diens naasten en multidisciplinair zorg verlenen met formele en informele zorgverleners vanuit gelijkwaardigheid zijn kernbegrippen binnen de palliatieve zorg. Dat palliatieve zorg naast maatschappelijke relevantie ook voldoende (onderzoeks)vragen opwerpt, blijkt uit het Zon Mw-programma 'Op weg naar betere palliatieve zorg'. De afronding van dit programma heeft een kennisagenda opgeleverd met thema's om onderzoek, ontwikkeling en innovatie in de palliatieve zorg voort te zetten.

⁵ Dit is inclusief 3 embedded lectoren. Bij een embedded lector komt alleen de financiering van de kenniskring op kosten van de hogeschool. Bij een regulier lectoraat is zowel de financiering van de lector als van de leden van de kenniskring op kosten van Avans.

⁶ De Vereniging Hogescholen hanteert als globale norm: 1 lector per 720 studenten.

Behoeften vanuit onderwijs: thema's rondom interventies, zelfmanagement en de rol van hulpverleners zijn relevant voor de opleidingen verpleegkunde, fysiotherapie en maatschappelijk werk & dienstverlening. Domotica en telecare in de ondersteuning zijn interessant voor Mens en Techniek.

Cross-overs: met een thema als 'patiëntveiligheid' is er een link te maken naar het Expertisecentrum Veiligheid. Daarnaast kan een koppeling worden gemaakt met de community 'Rouw en verliesverwerking' binnen Avans.

Regionale thema's, profilering, externe financierbaarheid: via het Nationaal Programma Palliatieve Zorg (NPPZ) wordt de komende jaren, naast het Zon Mw programma Palliatieve Zorg 2014-2020, de regionale samenwerking rond het verbeteren van palliatieve zorg in Nederland (consortia) gestimuleerd. Gezien de afwezigheid van de consortia in West-Brabant en Zeeland liggen hier kansen. De AGZ heeft al vele jaren een goede samenwerking met het netwerk 'Palliatieve Zorg - regio Roosendaal - Bergen op Zoom - Tholen' en een rijk verleden op vlak van palliatieve zorg in het onderwijs middels een Minor Palliatieve Zorg en de 'palliatieve 2-daagse' i.s.m. twee Belgische Hogescholen.

Internationale context (in mindere mate van toepassing): enkele studies uit vijftientig landen verspreid over Europa hebben verschillen aangetoond tussen landen met betrekking tot de palliatieve zorg. Deze omvatten variaties in vergoedingen (waar van toepassing), in de organisatie van gezondheidszorgsystemen en in de plaats die palliatieve zorg daarbinnen inneemt; verschillen in ethische en culturele factoren; in de rol van nationale organisaties en internationale samenwerking in de ontwikkeling van palliatieve zorg; beschikbaarheid van opiaten en kwesties over training van personeel en ontwikkeling.

Focus en profiel expertisecentrum: een lectoraat palliatieve zorg past in de positionering goed binnen het ECS 3.0 omdat het aansluit bij de missie om kwaliteit van leven te bevorderen. Daarnaast is de palliatieve zorg de laatste schakel in de verschillende levensfasen die het ECS 3.0 momenteel met haar lectoraten bestrijkt. Het programma zal op regionale basis praktijkgericht onderzoek, innovatie en deskundigheidsbevordering ondersteunen en leiden tot een betere kwaliteit van leven voor patiënten in de terminale fase van een chronische ziekte en hun naasten.

Mogelijke samenwerkingspartners: Consortia palliatieve zorg, Palliatief consultatieteam Amphibia, Netwerk palliatieve zorg stadsgewest Breda, Careyn, Hospice Breda.

Ondermijning (opm. tekst wordt nog aangevuld)

Het brede onderwerp ondermijning omvat meerdere aspecten zoals de vrijplaatsproblematiek en het ondermijningsprobleem. Het thema is verbonden aan het expertisecentrum Veiligheid⁷.

Regionale thema's en profilering Avans: het thema sluit aan bij de Brabantse problematiek rond XTC-productie, dumping van afval en gerichte criminaliteit om de samenleving te ontwrichten. Criminaliteit tegen de (gemeentelijke) overheid ondermijnt een a) veilige publieke taak en b) de veiligheid van bestuur (bestuurlijke eenzaamheid). Het onderzoek op dit terrein is nog vrij beperkt en vormt een echt vernieuwend thema.

⁷ De nadere uitwerking en aanpak van de thematiek volgt uit de te voeren dialoog en een verdere behoefteverkenning vanuit het onderwijs en de maatschappelijke partners. Bijeenkomst gepland op vrijdag 18 september.

Focus en profiel expertisecentrum en behoeften vanuit onderwijs: het onderwerp past inhoudelijk bij de huidige lectoraten en ken veel nieuwe velden van onderzoek. Het past onder meer binnen bestuurskunde, integrale veiligheid, sociale studies en zorgopleidingen.

Cross-overs: het thema raakt professionals als agenten, brandweer, ambulance personeel en ook docenten. Samenwerking met de politieacademie is mogelijk.

Omvang expertisecentra

De omvang van de expertisecentra in aantal lectoren -inclusief de nieuwe thema's- wordt daarmee zoals hieronder onder is opgenomen:

Caring Society 3.0	4 lectoraten
Duurzame Innovatie	5 lectoraten
Kunst en Vormgeving	2 lectoraten ⁸
Sustainable Business	6 lectoraten
Veiligheid	6 lectoraten
Analysetechnieken in de Life Sciences	1 lectoraat
LeerKRACHT	1 lectoraat
Brein en Lereren	1 lectoraat
CoE Biobased Economy	3 lectoraten

Na twee jaar vindt een herijking van het lectorenplan plaats. Zolang het lectorenplan van kracht is, blijft de totale lectoraatsruimte voor een expertisecentrum behouden en kan, bij beëindiging van een aflopend lectoraat, een nieuw lectoraat worden verkend⁹.

Routing

Voor het instellen van een nieuw lectoraat, zowel voor een prioritair onderwerp als voor het opstarten van een lectoraat dat past binnen de lectoraatsruimte van een expertisecentrum, geldt eenzelfde routing. Kort samengevat: de stuurgroep stelt een aanvraag op, inclusief een verantwoording ten aanzien van de criteria en de gevoerde dialoog (intern en extern) en legt dit ter instemming voor aan de portefeuillehouder. De portefeuillehouder brengt het voorstel ter bekrachtiging in bij het College van Bestuur (zie bijlage 2).

Wanneer een nieuw onderwerp een cross-over is tussen expertisecentra, zal het lectoraat organisatorisch binnen één expertisecentrum worden gepositioneerd.

Bij een eventuele aanvraag buiten het geldende lectorenplan om, is een uitgebreidere verkenning van het thema gewenst en is een volledige collegebesluit vereist.

⁸ Met mogelijke deelname aan een toekomstig gezamenlijk KUO-Zuid lectoraat.

⁹ In principe bevat het meerjarenplan van het expertisecentrum een onderbouwing en vooruitblik van het onderzoeksprofiel en de lectoraten.

Bijlage 1: Lectoratenoverzicht Avans Hogeschool (status 1 januari 2016)

Huidig en gepland

	Lectoraat	Lector	Soort	Start	Stop ≤2j	Stop ≤4j
Caring Society 3.0 AGZ, ASH, ASB						
1	Active Ageing	dr. Louis Neven		05-2013		
2	Leven Lang in Beweging	dr. John Dierx		02-2015		
3	Jeugd, Gezin & Samenleving	dr. Lisbeth Verharen en dr. Erna Hooghiemstra		10-2011		X
Duurzame Innovatie AB&I, AE&I, AI&I, ACUE						
4	Innovatie Bouwproces en Techniek	dr. ir. Emile Quanjel		06-2011		X
5	Mechatronica	ir. Jos Gunsing		03-2009	X	
6	Smart Energy	ir. Danny Geldtmeijer	Embedded	01-2013	X	
7	Solar Productietechnologie en Equipment ontwikkeling	drs. Karel Spee		01-2014	X	
Kunst en Vormgeving AKV St.Joost, ACUE, AI&I						
8	Autonoom maken in kunst en ontwerp	dr. Sebastiaan Olma		05-2015		
9	Mensgericht creëren in kunst en ontwerp	dr. Michel van Dartel		10-2015		
Sustainable Business AAFM, ACUE, AVD, AFM, AHB, AMIB, AMBM, AOMI en ASIS, AE&I, AI&I						
10	Improving Business	dr. ir. Ton van Kollenburg		02-2015		
11	International Business	dr. Frans Stel		01-2015		X
12	New Marketing	dr. Jorna Leenheer		02-2015		
13	Sustainable Finance & Accounting	drs. Marleen Janssen Groesbeek		12-2014		
14	Sustainable Strategy & Innovation	dr. Jan Jurriëns		12-2014		X
15	Sustainable Work & Organization	dr. Tonnie van der Zouwen		08-2014		
Expertisecentrum Veiligheid ASH, ASB, AVB, JHS						
16	Digitalisering en Veiligheid	Vacature				
17	Integrale Veiligheid	dr. Sjaak Khonraad			X (06-2017)	
18	Reclassering & Veiligheidsbeleid	dr. Bas Vogelvang			X (03-2016)	
19	Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties	dr. Janine Janssen		06-2015		
20	Veiligheid, Openbare orde en Recht	prof. dr. Emile Kolthoff			X (11-2016)	

datum 15 september 2015
 auteur M.J.H. (Marjo) Stevens
 pagina 16 van 30

		Lectoraat	Lector	Soort	Start	Stop ≤2j	Stop ≤4j
Stand alone lectoraten							
21	ATGM	Analysetechnieken in de Life Sciences	dr. Theo Noij			X	
22	PABO	Leer-KRACHT	dr. Miranda Timmermans		11-2014		?
23	LIC	Brein en Leren	dr. Peter Verkoeijen		09-2015		?
Centre of Expertise Biobased Economy							
24	AB&I	Biobased Bouwen	drs. Willem Botger		05-2015	X	
25	ATGM	Biobased Energy	Johan Raap ing	Embedded	12-2011		X
26	ATGM	Biobased Products	dr. ir. Dorien Derksen	Embedded	12-2011		X

Beoogd

		Lectoraat	Lector	Soort	Start	Stop ≤2j	Stop ≤4j
	ECS	Palliatieve zorg (werknaam)					
	(EDI)	nog nader te bepalen, verbindend lectoraat					
	EV	Ondermijning (werknaam)					

Omschrijving onderzoeksthema's

Expertisecentrum Caring Society 3.0

Het expertisecentrum Caring Society 3.0 (ECS 3.0) verricht praktijkgericht onderzoek naar het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen in hun eigen omgeving. Kwaliteit van leven is de synergie van lichamelijk, geestelijk en sociaal welzijn.

De klassieke verhouding tussen hulpverlener en patiënt ('zorg 1.0') is verschoven en de patiënt neemt dankzij technologische ontwikkelingen steeds meer zelf de regie ('zorg 2.0'). Deze ingezette ontwikkeling gaat verder door richting een meer participerende gezondheidszorg. De overheid wil de zorg voor de burger niet langer overnemen maar wil zich richten op ondersteunen en stimuleren ('zorg 3.0'). Dit betekent dat de patiënt wordt gezien als een mondige cliënt die verbonden is met een groot netwerk van personen: samen redzaam.

De lectoraten die zijn verbonden aan het expertisecentrum kijken vanuit verschillende levensfasen naar de kwaliteit van leven. Ze streven naar 'samen redzaam' door een integrale en multidisciplinaire benadering met aandacht voor leefstijl, preventie, sociale omgeving en de inzet van ICT en zorgtechnologie. Een multidisciplinaire en innovatieve benadering waarbij de vraagstukken in en op hun samenhang worden onderzocht is hierbij noodzakelijk. Het expertisecentrum doet dit in samenwerking met het werkveld, de gemeentelijke en provinciale overheid, andere kennisinstellingen en academies van de hogeschool.

Active Ageing

Innovaties voor ouderen zijn vaak gebaseerd op een negatief beeld van ouderdom waarin oud zijn gelijk staat aan ziekte en aftakeling. Dit negatieve beeld strookt niet met de positieve levenshouding van de ouderen van vandaag. Hierdoor sluiten nieuwe producten en ideeën niet aan bij de behoeften van ouderen en komen dergelijke 'gerontechnologische' innovaties niet echt van de grond.

Active Ageing vertrekt van de andere kant. Het lectoraat doet interdisciplinair praktijkgericht sociaal wetenschappelijk onderzoek naar de behoeften, wensen, identiteiten, beleving en ervaring van ouderen. Vervolgens maken we de vertaalslag naar de ontwerppraktijk om innovaties aan te laten sluiten bij de ouderen van nu. Een belangrijk doel daarbij is hen te verleiden tot een gezonde levensstijl. Resultaten vertalen we naar het onderwijs en maken we toegankelijk voor het werkveld.

Lector: dr. Louis Neven

Leven Lang in Beweging

Met de grote maatschappelijke en technologische veranderingen van de laatste decennia is de noodzaak tot bewegen sterk gereduceerd. Aan de andere kant bestaat bij mensen het gevoel van noodzaak om te blijven bewegen zodat aan de eigen levensverwachtingen en eisen vanuit de omgeving kan worden voldaan. Het lectoraat 'Leven lang in Beweging' onderzoekt welke elementen een rol spelen bij het fysiek, sociaal en mentaal actief zijn of worden om participatie en bereiken van eigen levensdoelen mogelijk te maken. Hierbij ligt de focus op elementen die reeds in de leef- en belevingswereld van de mensen aanwezig zijn (assets) die hen hierbij kunnen helpen. De kennis uit dit onderzoek wordt vertaald naar onderwijs

voor studenten, docenten, (formele en informele) zorgverleners zodat zij in staat zijn cliënten hierbij te begeleiden en ondersteunen.

Lector: dr. John Dierx

Jeugd, Gezin & Samenleving

Het lectoraat 'Jeugd, Gezin & Samenleving' richt zich op de gevolgen van de veranderingen binnen de hulp en zorg voor jeugd. Het richt zich op de rol van professionals in het versterken van de eigen kracht van jeugdigen, gezinnen en hun sociale omgeving. Tegen de achtergrond van ontwikkelingen als de transitie jeugdzorg en de oprichting van Centra voor Jeugd en Gezin. En de invoering van Welzijn Nieuwe Stijl.

Lectoren: dr. Lisbeth Verharen en dr. Erna Hooghiemstra

Expertisecentrum Duurzame Innovatie

Het Expertisecentrum Duurzame Innovatie (EDI) verricht praktijkgericht onderzoek op het gebied van techniek, met bijzondere aandacht voor het vraagstuk van de verduurzaming van de energievoorziening.

De voorraad fossiele brandstoffen raakt op en duurzame energiebronnen worden essentieel. Het onderzoek is gericht op sociaal technologische vraagstukken uit de maatschappij, die bijdragen aan de verduurzaming van de samenleving. De nadruk ligt op de gebouwde omgeving en de duurzame maakindustrie. Doel is om met technische innovaties en met procesinnovaties duurzame leefomstandigheden te creëren, voor nu en voor de toekomst. Lectoren, onderzoekers, docenten en studenten werken in onderzoeksprojecten met overheid, bedrijven en burgers samen.

Innovatie Bouwproces en Techniek

Het lectoraat Innovatie Bouwproces en Techniek richt zich op de veranderende bouwwereld en de veranderende vraag vanuit opdrachtgevers en gebruikers. De bouwwereld heeft een vrij traditionele werkwijze en organisatie. Daardoor is het lastig inspelen op lokale en wereldwijde ontwikkelingen en de daarmee samenhangende veranderingen in de vraag vanuit opdrachtgevers en gebruikers. Hier is veel winst te behalen. Bijvoorbeeld door gebruik van duurzame en kwalitatieve constructiematerialen die kunnen worden hergebruikt wanneer een bouwwerk wordt afgebroken, of door het efficiënter maken van bouwmethodes, werkwijzen en logistiek. Het lectoraat zoekt naar alternatieven die bijdragen aan de kwaliteit van onze woon-, werk- en leefomgeving in de toekomst.

Het lectoraat ontwikkelt kennis door actieonderzoek. Gebaseerd op wetenschappelijke inzichten, worden strategische acties uitgezet die werken aan de professionaliteit van studenten, docenten én ondernemers. Op deze manier wordt gezamenlijk kennis ontwikkelt en toegepast die bijdraagt aan veranderingen en verbeteringen in de sector. De evidence based kennis over innovaties in het bouwproces en techniek die op deze manier beschikbaar komt leidt tot verbeteringen in het curriculum van de opleidingen.

Lector: dr.ir. Emile Qunjel

Robotica & Mechatronica

Het domein van het lectoraat omvat de mechatronica als enabling technology waarmee ingespeeld wordt op industriële behoeftes die ontstaan uit het groeiend aantal technische mogelijkheden en maatschappelijke vraagstukken in de sectoren hightech systemen en materialen, agri & food, life science & health en de logistiek.

Het lectoraat heeft de opdracht om samenwerkend met collega lectoren (binnen en buiten Avans), en docent onderzoekers kennis te ontwikkelen door het verrichten van praktijkgericht onderzoek, studenten en docenten te scholen op vakinhoud en onderzoeksvaardigheden en hen te begeleiden bij het doen van onderzoek.

De centrale vraag van het lectoraat Robotica & Mechatronica luidt: "*Hoe kunnen we recent beschikbaar gekomen robotica-technologie en grippertechnologie in het bijzonder in samenspraak met bedrijfsleven, docenten en studenten tot effectieve toepassing brengen?*"

Lector: ir. Jos Gunsing

Smart Energy

Onze maatschappij wordt steeds afhankelijker van energie. De uitputting van fossiele energiebronnen dwingt ons te zoeken naar duurzame energievoorzieningen. Het lectoraat bestudeert hoe energiebesparing en inpassing van duurzame energie op apparaat-, woning-, wijk- en bedrijventerreinniveau kan worden verbeterd en vergroot door toepassing van technische hulpmiddelen.

Lector: ir. Danny Geldtmeijer

Solar Productietechnologie en equipmentontwikkeling

Zonne-energie wordt gezien als de meest veelbelovende oplossing voor de energieproblemen van de toekomst. Het lectoraat Solar Productietechnologie en Equipmentontwikkeling richt zich op de toepassingen hiervan. Haar missie is om een bijdrage te leveren aan de transitie naar een duurzame energievoorziening.

Hiertoe verricht het lectoraat praktijkgericht onderzoek naar dunne-filmzonnecellen, -folies, -modules en -producten en ontwikkelt technologie voor de nieuwe generatie zonnecellen. Vanuit drie onderzoekslijnen verrichten onderzoekers, docenten en studenten onderzoek naar nieuwe toepassingsvormen van (vooral flexibele) zonnecellen in producten¹⁰. Deze strategielijnen sluiten enerzijds aan op de kracht van het regionale ecosysteem rondom de hightech maakindustrie en anderzijds op het doel van daadwerkelijke toepassing in de praktijk van zonnecelproducten.

Naast de praktische uitvoering van onderzoek draagt het lectoraat bij aan de ontwikkeling van multidisciplinair onderwijs en het opleiden van professionals voor de beroeps- en onderwijspraktijk op het terrein van solar PV.

Lector: drs. Karel Spee

¹⁰ Productietechnologie van zonnecellen, -folies en -modules, Productietechnologie van zonnecelproducten en Businesscases voor zonneceltoepassingen.

Expertisecentrum Kunst en Vormgeving

Het Expertisecentrum Kunst en Vormgeving (EKV) faciliteert interdisciplinair praktijkgericht onderzoek naar actuele ontwikkelingen op het gebied van kunst en ontwerp. Het onderzoek is gericht op het vinden van oplossingen voor problemen of vragen uit de beroepspraktijk. Het moet leiden tot een duurzame relatie tussen het onderwijs en de beroepspraktijk en een optimale voorbereiding van de studenten op hun toekomstige rol als professionals. Via het onderzoek en het toepassen van de ontwikkelde kennis leveren de toekomstige kunstenaars en ontwerpers een waardevolle bijdrage aan het eigen werkveld en de economie. De onderzoeksagenda van de lectoren wordt ingericht vanuit actuele thema's als o.a. maatschappelijke en culturele waarde van kunst en design en de innovatie van het beroep. Het onderzoek gebeurt in opdracht van en in samenwerking met de opleidingen Beeldende Kunst, Vormgeving en Communicatie & Multimedia Design van Avans Hogeschool.

De lectoraten van het expertisecentrum richten zich op de speerpunten: autonome maakprocessen en mensgericht creëren. Bij het eerste speerpunt staat onderzoek naar de maker in het beeldende/vormgevende werkproces centraal, bij het tweede lectoraat is het perspectief van de gebruiker leidend in het onderzoek naar aspecten van het ontwerpproces. Samenwerking tussen beide lectoraten is integraal onderdeel van de strategie van EKV. En op termijn wordt ook gestreefd naar verbindingen met het onderzoek van andere expertisecentra in en buiten Avans. De resultaten omvatten directe bijdrages aan de onderzoeksontwikkeling van onderwijs en praktijk middels publicaties, conferenties, lezingen, etc., indirecte bijdrages via participaties in projecten van derden en bijdrages aan het kunst- en designdiscours.

Autonom Maken in kunst en ontwerp

Het lectoraat is een platform voor onderzoek en discussie in het hedendaagse debat rond autonome maakprocessen in kunst en ontwerp. Het begrip autonomie wordt juist ook onderzocht in relatie tot contexten die veel randvoorwaardes creëren zoals o.a. in techniek en interactieve processen. Hoofdpijnen van het onderzoek zijn: auteurschap/gebruikerschap, samenwerken en de veranderende rol van de kunstenaar.

Lector: dr. Sebastian Olma

Mensgericht Creëren in kunst en ontwerp

Het lectoraat is een platform voor praktijkgericht onderzoek naar creatie vanuit het perspectief van de gebruiker. De gebruikers worden actief bij het maak-/ontwerpproces betrokken. Het creatieve product beantwoordt dan een reële gebruikersvraag. Kunstenaars en ontwerpers leveren, onder andere via interdisciplinaire projecten, een innovatieve en creatieve bijdrage aan het oplossen van actuele vraagstukken in sectoren als energie, veiligheid en zorg. De hoofdpijnen van onderzoek zijn: creatie van ervaring, creatie met gebruikers en creatie van betekenis.

Lector: dr. Michel van Dartel

Expertisecentrum Sustainable Business

Het Expertisecentrum Sustainable Business vertegenwoordigt een samenhangende groep van onderzoekers die vanuit eenzelfde missie, met name duurzaamheid in ondernemen, hun praktijkgericht onderzoek verrichten. Zij genereren kennis, inzichten en producten die bijdragen aan het oplossen van kennisproblemen die voortkomen uit veldproblemen en de ontwikkeling van de beroepspraktijk. Hierbij staat valorisatie van kennis en toepassing van die kennis voor het onderwijs en het toekomstige beroepenveld van de studenten voorop. Op die manier worden bruggen gebouwd tussen het onderwijs en de beroepspraktijk. Het resultaat is een nog betere relatie van het onderwijs met de beroepspraktijk en vooral een nog betere voorbereiding van de studenten op hun toekomstige rol als hoog gekwalificeerde professionals.

Naast een onderzoekscentrum is het ESB ook een actieve, toonaangevende, onafhankelijke partij in een breder netwerk gefocust op duurzaam ondernemen. Het centrum staat als het ware voor een HUB van kennis en ideeën, een weg en middel om elkaar te ontmoeten, en een innovatief platform om diverse partijen bij elkaar te brengen en van elkaar te leren. Het biedt bovendien toegang tot een netwerk van regionale, nationale en internationale bedrijven, personen, kennisinstututen en universiteiten. ESB ontwikkelt daardoor ook een bredere kijk op duurzaam ondernemen dan een individueel bedrijfsperspectief.

Voor het ESB interessante uitdagingen situeren zich op vlak van duurzaam strategisch denken, ondernemen en innoveren in technische en sociale zin. Voorbeelden hiervan zijn maatschappelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld hoe flexibel meebuigen met en inspelen op disruptieve innovaties als digitalisering, social media, 3D-printing, etc., Het gedrag van consumenten en producenten verandert daarbij fundamenteel en verschuift meer en meer van fysiek naar digitaal, zoals de detailhandel dat in deze tijd pijnlijk ervaart. Een ander aspect dat sterk hiermee samenhangt is het duurzame menselijke gedrag in algemene zin waarbij bijvoorbeeld aspecten van belang zijn zoals integer gedrag in een internationale context, zowel van producenten als van consumenten, waarbij transparantie van productie, acceptatie van de omgeving en koopgedrag centraal staan. Vooral in de food en de retail in Midden en Oost Brabant spoort dit aan tot duurzame sociale innovatie, co-creatie en nadruk op ethische vraagstukken.

In die omstandigheden en voorwaarden voor economisch succes speelt duurzaamheid een grote rol. Niet alleen in de klassieke interpretatie van succes op lange termijn, maar juist ook in de eigentijdse inkleuring daarvan, in de zin van het minimaliseren van de belasting van de natuurlijke omgeving. In deze betekenis gaat het om het maximaal (her)benutten van grondstoffen, waarbij onder andere het concept *cradle to cradle* en het minimaliseren van afval uitgangspunten vormen, die mede de ontwikkeling van de zogenoemde circulaire economie verder vorm geven. Vooral in West-Brabant krijgt biobased economy een duidelijk gezicht in de praktijk met onderzoek naar het maximaal tot waarde brengen van reststromen bij Cosun, Sabic, maar ook alternatieve vormen van energiewinning vallen hieronder, zoals zon, wind, en biomassa. Deze veranderingen dwingen tot strategische en duurzame heroriëntatie op verdienvermogen, business modellen en innovatie.

De uit deze regionale economische clusters voortvloeiende vraagstukken over duurzaam ondernemen en duurzame economische ontwikkeling vat het Expertisecentrum Sustainable Business samen onder de term *Sustainable business*, als richtinggevend en overkoepelend thema voor het expertisecentrum als geheel. Hierbij kiest het centrum voor de volgende definitie van sustainable business:

het ontplooiën van die activiteiten die waarde hebben voor alle stakeholders van die organisatie. Dat wil zeggen geld genereren voor de eigenaren plus goed omgaan met mens en milieu en daarbij goed werkgeverschap tonen gecombineerd met het leveren van kwaliteit (in de breedste zin) aan de klanten en het opbouwen van win-win-relaties met de leveranciers. Dit doe je niet omdat "het moet" of "iedereen het doet", maar uit een eigen interne overtuiging.

Vanuit de missie van het ESB en de bovengeschetste maatschappelijke en regionale ontwikkelingen focust het expertisecentrum zich op de volgende programmalijnen voor onderzoek:

Sustainable Working and Organising

Het lectoraat onderzoekt samen met organisaties hoe ze de principes van co-creatie met stakeholders, holistisch denken en actieleren kunnen inzetten om tot duurzame ontwikkeling te komen.

Lector: dr. Tonnie van der Zouwen

International Business

Het lectoraat ontwikkelt kennis en tools over duurzaam samenwerken in een internationale context, en doet daarbij specifiek onderzoek naar 'born globals', jonge bedrijven die zeer internationaal opereren en effectief samenwerken in duurzame netwerken en allianties.

Lector: dr. Frans Stel

Sustainable Finance and Accounting

Het lectoraat draagt met het onderzoek bij aan kennis en tools die ervoor moeten zorgen dat kapitaal een duurzamere richting op kan stromen, met focus op integrale verslaggeving, true pricing en alternatieve financieringsmodellen.

Lector: drs. Marleen Jansen Groesbeek

New Marketing

Het lectoraat, ontwikkelt kennis voor de marketeer in de 21^e eeuw met als speerpunten digitalisering en duurzaamheid, en richt zich op prikkelen van duurzame consumentenkeuzes, gebruik van (big) data en betrekken van consumenten bij verduurzaming.

Lector: dr. Jorna Leenheer

Improving Business

Het lectoraat produceert kennis over het continu verbeteren van processen in bestaande contexten en hoe verbeter tools zoals lean management, Total Productive Manufacturing en Six Sigma daarbij kunnen helpen.

Lector: dr. ir. Ton van Kollenburg

Sustainable Strategy and Innovation

Het lectoraat doet onderzoek naar het verbeteren van de samenwerking en interactie binnen 3.0 netwerkorganisaties, met een belangrijke rol voor digitale (social) media.

Lector: dr. Jan Jurriëns

Expertisecentrum Veiligheid

Het Expertisecentrum Veiligheid (EV) houdt zich bezig met onderzoek op het gebied van maatschappelijke veiligheid en zoekt antwoorden op complexe veiligheidsvraagstukken.

Veiligheid is belangrijk in onze samenleving, we willen ons veilig voelen op straat, op het werk maar ook in huis. Het expertisecentrum kijkt vanuit vier perspectieven (agogisch, bestuurlijk, juridisch en organisatorisch), naar veiligheid waardoor de weerbaarheid van burgers en professionals, organisaties en de maatschappij als geheel wordt bevorderd.

De vijf lectoraten waaruit het expertisecentrum bestaat, belichten veiligheidsvraagstukken elk vanuit hun eigen perspectief. Zij schakelen tussen de verschillende disciplines en versterken en verbreden elkaar.

Digitalisering en veiligheid

De focus van dit lectoraat ligt op digitalisering en veiligheid als maatschappelijk vraagstuk.

Het lectoraat richt zich op moreel-ethische, juridische, technologische en organisatorische vraagstukken van en tussen organisaties met een maatschappelijke taak om de dienst- of hulpverlening aan burgers, klanten of cliënten te verbeteren met veiligheid als uitgangspunt. Ook onderzoekt het lectoraat moreel-ethische en juridische vraagstukken over het gebruik van technologische hulpmiddelen in het publieke en private domein.

Lector: vacature

Integrale Veiligheid

Het lectoraat Integrale Veiligheid richt zich op een boeiend maar weerbaarstig domein: de 'rafelranden' van de samenleving. Hieronder verstaan we prostituees, woonwagenbewoners, dak- en thuislozen, risicjongeren en multi-probleem gezinnen.

Docent-onderzoekers van het lectoraat Integrale Veiligheid zoeken samen met professionals naar methodieken om deze groepen te bereiken. Bij Integrale Veiligheid draait het om de kwaliteit van de samenwerking en kennisuitwisseling tussen verschillende partijen in de veiligheidsketen. De expertise van het lectoraat ligt op het gebied van exemplarisch handelingsonderzoek. Een vorm van onderzoek die wordt getypeerd als een intensief, leer- en zoekproces van onderzoeker en onderzochten. Een proces van lerend handelen, handelend leren, van kennis ontwikkelen over en tegelijk verbeteren van de sociale werkelijkheid en het vergroten van handelingscompetenties van de onderzochten.

Lector: dr. Sjaak Khonraad

Reclassering en Veiligheidsbeleid

Het lectoraat Reclassering en Veiligheidsbeleid werkt aan praktische antwoorden op vraagstukken over de aanpak van delictgedrag en het versterken van sociale veiligheid.

Hiermee beantwoordt het aan de behoefte van reclasseringsorganisaties, hun ketenpartners en overheden.

Het lectoraat voert praktijkgestuurde onderzoeken uit, samen met de reclasseringsorganisaties, andere justitiële organisaties, Veiligheidshuizen en zorginstellingen, zoals psychiatrische hulpverlening en verslavingszorg. De focus ligt op regionaal en gemeentelijk niveau. Daar worden veiligheidsproblemen het sterkst ervaren. Wanneer het lokaal, regionaal en nationaal veiligheidsbeleid beter wordt vormgegeven, leidt dit tot professionele interacties van hoge kwaliteit en kan de criminaliteit dalen. Door onderzoek en onderwijs levert het lectoraat hier een bijdrage aan.

Lector: dr. Bas Vogelvang

Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties

De focus van dit lectoraat ligt op professionalisering van de aanpak van geweld in relaties van afhankelijkheid en onvrijwilligheid.

Het lectoraat richt zich op huiselijk geweld, waaronder kindermishandeling, partnergeweld en oudermishandeling en geweld in specifieke relaties, waaronder loverboys, pesten, stalking en cyberchantage en geweld door professionals, waaronder zorg en welzijn, justitie, onderwijs en kerk. Het gaat meestal om intentioneel handelen, waarbij er vaak sprake is van machtsverschil. Het slachtoffer is afhankelijk van de dader of koos niet voor een relatie met de dader.

Lector: dr. Janine Janssen

Veiligheid, Openbare orde en Recht

Het lectoraat Veiligheid, Openbare orde en Recht richt zich op de mogelijkheden en beperkingen van het recht.

Veiligheid staat hoog op de politieke en maatschappelijke agenda. Bedreigingen van veiligheid vragen om reacties van partijen binnen de veiligheidsketen. Zij worden gereguleerd door het recht. Het lectoraat richt zich op de mogelijkheden en beperkingen van het recht. Er wordt gekeken naar het functioneren van de spelers binnen de veiligheidsketen. Centraal staan de spelers die hun taken in het kader van de veiligheidszorg uitvoeren, hoe het recht hen daarbij ondersteunt of juist beperkt. Daarnaast zijn organisatiecriminaliteit en ongewenst gedrag binnen organisaties specialisaties van het lectoraat. Het onderzoek vergroot de kennis binnen verschillende beroepsgroepen en biedt de mogelijkheid om best practices uit te wisselen.

Lector: prof. dr. Emile Kolthoff

Stand-alone lectoraat Analysetechnieken in de Life Sciences

Het praktijkgerichte en het deels ook wetenschappelijke onderzoek betreft de analysetechnieken in de Life Sciences, Biobased Economy en Forensisch laboratorium-onderzoek. Belangrijkste toepassingsgebieden zijn gezondheid, farma, voeding, Biobased Economy en Forensisch laboratoriumonderzoek.

Het lectoraat sluit hiermee aan op de groeiende impact van de life sciences op de samenleving en economie, onder andere door de groeiende behoefte aan (medische) diagnostiek, ondersteuning van nieuwe (medische) therapieën op maat, onderzoek van biologische processen, onderzoek aan functional food, m.b.t. de toenemende vergrijzing, op het gebied van Biobased Economy en forensisch laboratoriumonderzoek. Het lectoraat speelt tevens in op de behoefte die er van uit het werkveld is, in zowel profit-, non profit als overheidssectoren, aan analytische innovatie en ondersteuning. De ontwikkelde kennis wordt actief, onder andere via speciale cursussen, vertaald en verspreid naar het beroepenveld.

Lector: dr.ir. Theo Noij

Stand-alone lectoraat Brein en Leren

Het lectoraat wil een brug bouwen tussen de onderwijspraktijk van alledag en de resultaten uit de wetenschap. Het onderzoek bestaat uit het verkennen van kansrijke interventies, de effecten van deze interventies toetsen, de resultaten daarvan vertalen naar onderwijs-producten en deze kennis actief delen. Zodat dit leidt tot handvatten voor docenten (inzichten, toepasbare interventies, technieken, protocollen) om het onderwijs evidence-based in te richten.

Lector: dr. Peter Verkoeijen

Stand-alone LeerKracht

Van leerkrachten wordt de komende jaren verwacht dat ze inspelen op de veranderende behoeften van de leerlingen, van de omgeving en op de ontwikkelingen in het onderwijsbeleid. Het is aan hen om toekomstgericht onderwijs te verzorgen. Hiervoor zijn onderzoekende en reflectieve leerkrachten nodig, die hun eigen leerproces en ontwikkeling afzetten tegen actuele ontwikkelingen. Zij blijven voortdurend kennis en kunde opdoen om hun eigen ontwikkeling en die van hun leerlingen te optimaliseren.

Het lectoraat richt zich op de leerprocessen die gepaard gaan met het vormgeven van toekomst gericht onderwijs en onderzoekt hoe deze leerprocessen kunnen worden ondersteund en geoptimaliseerd. Het lectoraat richt zich hierbij op het leren van de leerkracht: de student en de zittende professionals binnen de context van 'samen opleiden' door opleiding en werkveld.

Lector: dr. Miranda Timmermans

Centre of Expertise Biobased Economy

HZ University of Applied Sciences samen. Het CoE BBE helpt bedrijven in hun biobased ambities door met hen HBO onderwijs te vernieuwen en toegepast onderzoek uit te voeren dat ertoe doet. Het CoE BBE draagt bij aan de transitie naar een biobased society met uitstekend opgeleide professionals

De onderzoekspijler is gericht op:

- Het realiseren van economische waarde in de regio door samenwerking met bedrijven aan innovaties,
- het actualiseren van het onderwijs aan het HBO op basis van ervaringen in projecten,
- professionaliseren van medewerkers en studenten in onderzoeksvaardigheden en -attitude.

Dit doen we door:

- initiëren en uitvoeren van praktijkgerichte onderzoeksprojecten in het biobased vakgebied;
- verstevigen en verdiepen van een relevant netwerk in onder meer (regionale) bedrijvenclusters en in de academische wereld
- de structurele inzet van docenten en studenten bij alle uit te voeren onderzoeksprojecten.

Biobased Bouwen

Doel van het lectoraat is het verzamelen, ontwikkelen, valoriseren en uitdragen van kennis over de toepassing van biobased materialen in bouw en civiele techniek. De scope van het lectoraat betreft de woning- en utiliteitsbouw, bestaande bouw en nieuwbouw, fundering, constructie, afwerking gevel en dak, afwerking en stoffering binnenzijde en op civiele toepassingen in weg- en waterbouw. Het lectoraat richt zich bij voorkeur op bouwmaterialen en -systemen die zijn vervaardigd uit in de regio beschikbare agro-reststromen of uit specifiek geteelde grondstoffen uit de regionale landbouw en de agro-industrie (vlas, hennep, hout).

Het lectoraat houdt zich actief bezig met vormgeving van de toepassingen, onder meer door betrokkenheid van betreffende Academies. Dit helpt enerzijds om de mogelijkheden van de gebruikte materialen te verkennen, anderzijds om de materialen bij gebruikers over het voetlicht te brengen. Het lectoraat werkt nauw samen met het cluster rond de Green Deal Biobased Bouwen, onder meer aan een Kennisbank, en met het regionale cluster Groen (Ver)bouwen.

Lector: drs. Willem Botger

Biobased Energy

Het lectoraat focust op de productie en inzet van biobased energie en koestert daarbij het milieudenken. De inzet van biomassa voor energie is slechts gerechtvaardigd onder diverse randvoorwaarden. Tegelijkertijd is het een kans om diverse laagwaardige, vaak vervuilende reststromen in te zetten voor productie van energie (en materialen): van pollution prevention naar resource recovery. Vanuit deze visie zijn vier thema's voor het lectoraat geïdentificeerd: de productie van en de markt voor bioenergie, onder meer uit reststromen; idem voor biobrandstoffen (met name bio-LNG); de inzet van industrieel water als bron voor biomassa; de recycling van nutriënten naar de bodem als randvoorwaarden voor energieproductie.

Het lectoraat voert onderzoek uit naar de toepassing van alternatieve duurzame energiebronnen en naar het potentieel voor toepassing van reststromen uit verschillende regio's en branches in Nederland. Het lectoraat geeft antwoord op vragen vanuit de chemische en de agrofood sector, waterschappen en gemeentes en heeft als doel kennis over biobased energy vast te leggen en te verspreiden. Dat wordt gedaan samen met docenten en studenten van Avans Hogeschool. Daarnaast is het lectoraat een vraagbaak voor bedrijven uit de regio over alles wat met Biobased Energy te maken heeft.

Lector: Johan Raap ing.

Biobased Products

Het lectoraat doet onderzoek aan hoogwaardige inhoudsstoffen uit planten en micro-organismen. Het lectoraat richt zich daarbij op vier thema's: basischemicaliën voor biopolymeren, kleurstoffen, inhoudsstoffen uit micro-organismen en de raffinage van hoogwaardige componenten.

Biobased Products werkt met bedrijven (chemisch en agrofood, groot- en kleinbedrijf), docenten en studenten samen in diverse projecten. Toegepast onderzoek heeft geleid tot een nauwe verbinding met het Biopolymeer Applicatie Centrum, het Kleuren Applicatie Centrum en samenwerking met het Natuurvezel Applicatie Centrum en het agrarisch proefbedrijf Rusthoeve.

Lector: dr. ir. Dorien Derksen

Bijlage 2: Procedure instellen lectoraten

De opzet van de procedure is gebaseerd op de afspraken hierover in nota Onderzoekbeleid.

Aanvraag lectoraat

Het College van Bestuur besluit tot het instellen van een lectoraat.

De aanvraag voor het nieuwe lectoraatsthema wordt gedaan door de voorzitter van een stuurgroep, namens de stuurgroep van het expertisecentrum.

De aanvraag wordt onderbouwd met het geldende meerjarenplan van het expertisecentrum en een motivatie voor het thema¹¹ inclusief het beoogde onderzoeksprofiel van het nieuwe lectoraat.

Met het vaststellen van het lectorenplan is op voorhand goedkeuring gegeven voor het aanvragen van een in het lectorenplan genoemd prioritair onderzoeksthema en het verkennen van een lectoraat binnen de lectoraatsruimte van een expertisecentrum. Een aanvraag voor één van deze lectoraten vergt een Portefeuillehouderbesluit.

Een aanvraag voor een niet in het lectorenplan opgenomen lectoraat vergt een Collegebesluit.¹²

Bij positief besluit wordt het benodigde budget voor het in te stellen lectoraat, zoals opgenomen in de begroting, gereserveerd.

Benoeming lector en start lectoraat

Een lector wordt benoemd door het College van Bestuur (via Portefeuillehouderbesluit). Het lectoraat start op het moment van benoeming.

De stuurgroep stelt een benoemingsadviescommissie in voor de selectie en voordracht van een nieuwe lector.

Bij de benoeming van de lector wordt het gereserveerde budget toegekend aan het betreffende expertisecentrum.

Onderzoeksprogramma en kenniskring lectoraat

Het onderzoeksprogramma van het lectoraat en de bemensing van de kenniskring wordt goedgekeurd door de stuurgroep van het expertisecentrum.

De lector formuleert¹³ het onderzoeksprogramma van het lectoraat, inclusief de invulling van de eigen kenniskring en de samenwerking met andere kenniskringen, en legt dit ter goedkeuring voor aan de stuurgroep.

Het onderzoeksprogramma van het lectoraat is een afgeleide van de onderzoeksagenda van het expertisecentrum. Het heeft een tijdshorizon van minimaal vier en maximaal acht jaar, afhankelijk van de lectoraatstermijn. Conform de afspraken binnen het expertisecentrum

¹¹ De motivatie bevat een minimaal een weergave van de interne en externe consultatie en discussie over de relevantie van het onderzoeksthema gekoppeld aan de selectiecriteria.

¹² Nieuwe plannen en thema's worden vooraf ingebracht in het voorzittersoverleg.

¹³ Bij voorkeur binnen zes maanden na zijn aanstelling.

raadpleegt de lector bij het opstellen van het onderzoeksprogramma in- en externe experts en belanghebbenden. Aan het programma is een verantwoording van het gebruik van de verkregen adviezen en zienswijzen toegevoegd¹⁴.

Bij goedkeuring van het onderzoeksprogramma wordt door de academiectoren de inzet van de leden van de kenniskring geëffectueerd.

Binnen de jaarcyclus vindt evaluatie van de voortgang en realisatie van het programma plaats via de jaarrapportage van het lectoraat en de gesprekscyclus tussen academiectoren en lectoren.

De voorzitter en de leden van de stuurgroep rapporteren in de reguliere p&c-cyclus aan het College van Bestuur over voortgang van het onderzoeksprogramma.

Naamswijziging lectoraat

Het College van Bestuur besluit over het wijzigen van een lectoraatsbenaming (via Portefeuillehouderbesluit).

Mocht er een gemotiveerde reden zijn om de naam van een lectoraat te wijzigen, dan keurt allereerst de stuurgroep deze naamswijziging goed, waarna een verzoek voor instemming wordt voorgelegd aan de portefeuillehouder.

Tabel: schematisch weergave van de te zetten stappen¹⁵

Aanvraag lectoraat		
Wat	Wie	Onderbouwing
Opstellen onderzoeksprofiel en ter vaststelling voorleggen aan de Portefeuillehouder (of CvB indien het lectoraat niet is opgenomen in het lectorenplan).	Stuurgroep	- Onderzoeksprofiel, inclusief omgevingsanalyse. - Indien het thema niet is opgenomen in het lectorenplan: inclusief een gecombineerd advies van LIC en BE&C ¹⁶
Vaststellen onderzoeksprofiel en hiermee het instellen van het lectoraten.	Portefeuillehouder (CvB)	(Het plan dient in Corsa aangeboden te worden, eventueel inclusief advies van LIC en BE&C). Portefeuillehouder brengt instelling lectoraat in op agenda College van Bestuur
Vaststellen van een benoemingsadviescommissie	Stuurgroep	
Voordragen van een nieuwe lector	Stuurgroep	- Formulier voordracht
Benoemen van een nieuwe lector , na de voordracht door de benoemingsadviescommissie	Portefeuillehouder	Portefeuillehouder brengt benoeming in op agenda College van Bestuur
Opstellen onderzoeksprogramma van een lectoraat en een voorstel doen voor de bemensing van het lectoraat.	Lector	- Onderzoeksprogramma - Verantwoording t.a.v. ingewonnen informatie - Optioneel: advies LIC

¹⁴ Indien gewenst kan de stuurgroep advies over de kwaliteit van het onderzoeksprogramma inwinnen bij het LIC.

¹⁵ De vetgedrukte teksten hebben invloed op de bestuurlijke besluitvorming.

¹⁶ En na inbrenging van het plan in het voorzittersoverleg.

Goedkeuren van het onderzoeksprogramma van het lectoraat en de bemensing van het lectoraat.	Stuurgroep	
---	------------	--

Naamswijziging lectoraat		
Wat	Wie	Onderbouwing
Goedkeuren van een naamswijziging van het lectoraat en verzoeken tot instemming naamswijziging	Stuurgroep	Motivering naamswijziging
Naam wijzigen van het lectoraat	Portefeuillehouder	Portefeuillehouder brengt naamswijziging in op agenda College van Bestuur

Opheffen lectoraat		
Wat	Wie	Onderbouwing
Voorstel doen aan het CvB voor het opheffen van een lectoraat.	Stuurgroep	
Opheffen lectoraat en beëindigen aanstelling van de lector	Portefeuillehouder	Portefeuillehouder brengt in op agenda College van Bestuur